

Incoterms olarak adlandırılan teslim şekilleri kuralları ilk kez 1936 yılında Uluslararası Ticaret Odası (ICC) tarafından belirlenmiştir. Incoterms belli aralıklarla ihtiyaçlara göre güncellenmektedir; son olarak 1 Ocak 2020 tarihinde güncellenmiştir.

EXW – EXWORKS

EXW teslim şekli en basit anlamıyla, İhracatçı firmanın, kendi ticari işletmesinde satın alınan malları, ithalatçının belirlemiş olduğu nakliyeciyeye teslim etmesidir.

İhracatçı ülkedeki iç taşıma, yükleme, ihracat gümrükleme masrafı, navlun (uluslararası taşıma ücreti), sigorta maliyeti, boşaltma masrafı, ithalat gümrükleme masrafı gibi, ihracatçının kapısında itibaren oluşabilecek bütün masraflar ve riskler alıcıya (ithalatçıya) aittir.

FCA – FREE CARRIER (Belirlenen yerde taşıyıcıya teslim)

İhracatçı firmanın, karşılıklı kararlaştırılan yerde malları alıcı (ithalatçı) tarafından belirlenen taşıyıcı firmaya ihracat gümrüklemesi yapılmış halde teslim etmekle yükümlü olduğu satış şeklidir.

İhracatçı firma, ihracat gümrükleme masraflarını ve teslim yerine kadar olan varsa iç taşıma ücretini ödeyerek ithalatçının nakliyecisine malı teslim eder. Uluslararası ticarete nakliye ücretini ödeyecek tarafın nakliyeciyeye seçme hakkı ve sorumluluğu vardır. Bu nedenle FCA’ da nakliyeciyeye genelde ithalatçının (alıcının) belirlediği bir kurum olur. İhtiyaç olması durumunda ithalatçıya yardımcı olmak adına ihracatçı taşıma ücreti ithalatçıya ait olmak kaydı ile bir firma belirleyebilir.

İthalatçı firma, nakliyeciyeye teslim edilen malın uluslararası taşıma ücreti (navlun), sigortalanması, kendi ülkesinde geldiğindeki boşaltma, gümrük vergisi, iç taşıma türünden bütün masrafları üstlendiğinin bilincinde olmalıdır.

FAS – FREE ALONGSIDE SHIP (Çıkışta Gemi Yanında Teslim)

İhracatçının, satışa konu olan malları belirlenen tarihte anlaşılan geminin yanaştığı limanda teslim etmesi anlamına gelir. Limana kadar olan masraflar, ihracatçı ülkede iç taşıma ücreti ihracatçı firma tarafından karşılanır.

Limandaki ihracat yükleme masrafı ve riski, nakliyeciyeye ödenecek navlun (uluslararası taşıma ücreti) gibi liman teslimi sonrası bütün masraflar ithalatçıya aittir.

FAS teslim şeklinde, ihracatçı malları çıkış limanına kadar getirerek kendi ülkesindeki iç taşıma ücretini öder ve malı limana kadar getirip gümrüklemeyi de yaparak ithalatçının belirlemiş olduğu nakliyeciyeye teslim eder.

FOB – FREE ON BOARD (Çıkışta Gemi Üstünde Teslim)

İhracatçı firmanın, sözleşme kapsamındaki malları belirlenen tarih ve limanda geminin üstüne yüklenmesini temin etmesi ve bu ana kadar oluşacak bütün masrafları ve riskleri üstlenmesi anlamına gelen bir teslim şeklidir.

FOB teslim şeklinde ihracatçı, temelde, firması ile liman arasındaki iç taşıma ücretini, limandaki gümrükleme ve yükleme masrafını karşılar. Navlun ücreti, malın uluslararası nakliye ile ilgili risklere karşı sigortalanması türünden maliyetleri ise ithalatçı firma üstlenmiş kabul edilir.

CFR – COST AND FREIGHT (Navlun Ödenmiş Olarak Çıkışta Gemi Üstü Teslim)

İhracatçı firmanın, satış sözleşmesi kapsamındaki malı çıkış limanına getirip gümrükleyerek gemiye yüklemesi ve varış limanına kadarki taşıma ücretini de ödemesi esaslı üzerine kurulu bir teslim şeklidir. Malın taşınması esnasında oluşabilecek hasarlara karşı sigortalanması sorumluluğu ise ithalatçıya aittir.

CFR teslim şekli, Milletlerarası Ticaret Odası'nın hazırladığı INCOTERMS bülteninde belirlenen hususlara göre, sadece denizyolu taşımacılığında kullanılır. Havayolu, karayolu, demiryolu gibi diğer taşıma türlerinde ise aşağıda geçen CPT teslim şeklini kullanmak esastır.

CIF – COST, INSURANCE AND FREIGHT (Navlun ve Sigorta Ödenmiş Olarak Çıkışta Gemi Üstünde Teslim)

İhracatçının, ihrac mallarını çıkış limanına getirip gümrükleyerek gemiye yüklemesi ve varış limanına kadarki nakliye ücretinin yanı sıra sigorta maliyetini de üstlenmesi anlamına gelir.

CIF teslim şekli, genelde piyasada yanlış algılanan ve en tartışmalı teslim şeklidir. Bu teslim şeklinde ihracatçı, gemiye yüklediği malın varış limanına kadarki navlununu ödediği gibi sigortayı da kendisi yaptırır. Ancak navlunu ödüyor ve sigortayı yaptırıyor olması, malın teslim yerinin varış ülkesi olması anlamına gelmez. İhracatçı sadece bu süreçlerin maliyetini üstlenmiş ve baştan ona göre bir fiyatlandırma politikası gütmüştür.

Bu nedenledir ki CIF teslim şekli üzerine yapılan anlaşmalarda, ithalatçı firmanın çok dikkatli olması ve kendi üzerinde olan riskin ihracatçı tarafından sigortalandığının bilincinde olması gerekir. Bu yüzden ihracatçıya bütün riskleri kuşatan bir sigorta yaptırması yönünde uyarıda bulunmasında fayda vardır.

CPT – CARRIAGE PAID TO... (Belirlenen Yere Kadar Navlun Ödenmiş Halde Teslim)

İhracatçı firmanın belirlenen varış yerine kadar navlunu ödenmiş halde malı gümrükleyerek ve yüklemeyi gerçekleştirerek çıkışta nakliyeciyeye teslim etmesi anlamına gelir.

CPT teslim şeklinde temel mantık ve işleyiş aslında CFR'den hiç farklı değildir. Tek fark bu teslim şeklinin havayolu, karayolu ve demiryolunda kullanılmasıdır. Piyasada çok az bilinen ancak hukuken bilinmesi gereken bu hususa göre CFR teslim şekli sadece denizyolu taşımacılığında, CPT ise diğer taşıma türlerinde kullanılır.

CIP – CARRIAGE AND INSURANCE PAID TO... (Belirlenen Yere Kadar Navlun ve Sigorta Ödenmiş Halde Teslim)

İhracatçı firmanın belirlenen varış yerine kadar navlunu ödenmiş ve sigortası yaptırılmış halde malı yükleyerek nakliyeciyeye teslim etmesi esası üzerine kurulu bir teslim şeklidir.

CIP teslim şekli, temel mantık ve işleyiş olarak CIF'e benzer. Ancak CIF denizyolu taşımacılığında, CIP ise diğer taşıma türlerinde (hava, kara, deniz) kullanılır. Piyasada bu hususun da çok fazla ihmal edildiğini ve bilinmediğini görürüz.

DAP – DELIVERED AT PLACE (Yerinde Teslim)

İhracatçı firma tarafından, malların taşıma vasıtasınca boşaltılarak ithalatçı ülkede kararlaştırılan bir noktada, alıcı adına teslim edilmesi anlamına gelen bir teslim şeklidir.

DAP teslim şeklinde, teslim yerinin mutlaka alıcının deposu olmayıp, kararlaştırılan herhangi bir nokta, herhangi bir yer olabilmesine imkân sağlanmış olmaktadır.

DPU – (DELIVERED AT PLACE UNLOADED) –

Belirlenen noktada eşya boşaltılmış teslim

İhracatçı firma malları yükleyip kendi ülkesinin gümrüğünden geçirdikten sonra varış yerinde (liman, antrepo, lojistik terminal, ya da ithalatçının deposu) boşaltır. İthalatçının ülkesindeki gümrükleme, gümrük vergisi ve diğer masraflar ithalatçıya aittir.

DPU teslim şekli, tüm taşıma modlarında kullanılabilir. Taşıma masrafları satıcıya aittir. Sigorta yaptırma zorunluluğu bulunmamaktadır.

DDP – DELIVERED DUTY PAID (Gümrük Vergisi de Ödenerek İthalatçının Deposuna Teslim)

İhracatçı firmanın, ithalatçının belirlenen adresteki deposuna kadar ithalat gümrük vergileri ödenmiş halde götürme sorumluluğu üzerine kurulu bir teslim şeklidir.

Piyasa alışkanlıkları çerçevesinde bakıldığında, genellikle ithalatçının işyeri veya ülkesinde tespit edilen bir depo veya ambarın adresi olarak teslim yeri belirlenmekte ve bu durumda DDP teslim şekli adeta EXW teslim şeklinin tam tersi olarak kullanım alanı bulmaktadır.